

ület köte. 141. § a etí békél. az ipar közgyűlé. dötteknek február hó ület ülés.

ste nel meg.

v január

György,

os.

amvasutak.

s

Budapest— vát Tengeri eze, illetőleg jóival.

g

len c é be. ön reggel e 8 órakor. c o n á b a. el 7 órakor.

Fium é b a. n reggel 7 30 perckor. i u m é b a. ön reggel e 8 óra 30

tt:

Személy-	
II.	III.
26.00	14.00

83.80	
53.90	80.40
84.90	86.85
85.05	
91.50	
98.20	
51.40	98.95
61.80	
72.86	41.50
81.25	
54.05	30.50
64.80	86.80
34.80	18.20
68.40	38.50
51.70	28.90
88.10	62.50

rona után-

Fiuméből—

. 16 kor.

. 12 kor.

. 6 "

ume közt

t Velencé-

ri, Brindisi

tve onnan

satlakozás

gőzhajók

indulnak

at indulnak

orsjárát és

Cattaróba,

foglaltatik.

ható kör-

állomások,

ak városi

odái Buda-

kvánt fel-

zgatóság.

LÓNÁK

fiu

ti k-

atalában.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybcskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Ploitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybcskerek, Zápolya-utca 1. hó a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólítások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Nagybcskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 22. szám.

Kedd, január 28

Előfizetési árak

Egész évre	— — — —	24 kor.
Félévre	— — — —	12 "
Negyedévre	— — — —	6 "
Egy hóra	— — — —	2 "

— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindenesznap déltizen 5 órakor.

Gazdasági gondok.

— január 28.

A megélhetés gondjait nem csupán a földbirtokososztály érzi, hanem a nemzet minden rétege. Kár és céltalanság eből az uralkodó kormányrendszer ellen tökélt kovácsolni, annál is inkább, mivel a kormányok általában jól kiismerték a helyzetet, a viszonyok és lehetőségek mértéke szerint mindenkor akartak és tudtak is segíteni a pangáson.

Persze az érdekek oly óriási serege toladódik a segítő kezek elé, s oly annyira ellentétesekké fujják föl magukat egymással szemben, hogy aki igazságot akar tenni közöttük, az — a „szólj igazat, betörök a fejedet“ mintájára — elősmerés helyett csak gáncsban, szidalomban részesül.

Ott van p. o. a katonai nyugdíjak kérdése. Ennél, (az igaz.) méltán kérdezhajjuk: időszerű e, hogy a hadügyi kormány a katonai nyugdíjak fölemelésének követelésével siet előállni, nem is szólva arról, hogy uagának a hadsereg létszámának emelése legalább is a népszaporodás arányában, már rég elhatározott dolog, s es kis azért késik, mert a már három éve lejárt védtörvényt csupán évről-évre való meghosszabbítás által tartják érvényben, s az új védtörvény megalkotása eddig az osztrák parlamenti állapotok miatt keresztül vihető nem volt? Ugy a hadügyminiszternek e törekvése, mint a nálunk megindult tisztviselői mozgalomra el lehet mondani, hogy a lehető legkedvezőtlenebb időben kerül napirendre. Mert az állam azzal a lehetetlen feladattal látja magát szemben, hogy fokozza a terheit azoknak, akik a pusztá megélhetés gondjaival küzdenek, fokozza azért, hogy kedvezőbb tegye azok helyzetét, akik a rangjokhoz méltó megélhetés eszközeit nélkülölik. A dolgozó és kereső társadalmi rétegek oly válságos helyzete, a minő a mostani, nem alkalmas arra, hogy roha-

mosan fokoztassanak az állami fogyasztás igényei.

Ez a társadalmi rész s ezzel nem annyira szemben, mint erőforrásként kiégésítőleg áll a gazdasági helyzet, a maga rideg s külpolitikailag sem kecsegtető alakulatában.

Malmaink nem képesek eladni felhalmazódott készleteiket a két legfinomabb lisztfajban. Csupán a budapesti malmok raktáraiban félmillió métermázsát meghaladó nullás és egyes liszt hever, mely az országban vevőkre nem akad, kivinni pedig nem lehet, mert a külföldi piacok árai nem elég magasak. Nagy készletek arra indítják a fővárosi malmokat, hogy csak félerővel dolgoznak s igen kevés buzát vásárolnak. A legnagyobb vevők tartózkodása a csupán árkülönbözetre tüzerkedő spekulációt teszi urrá a piacon, ez pedig lehetőleg lenyomja az árakat. Az a javaslat merült fel tekintélyes oldalról, hogy a liszt vitelbérét Fiuméba, bár ez most is elég olcsó, métermázsánként mintegy hatvan krajcárral le kellene szállítani. Ez lehetővé tenné, hogy a malmok nagy lisztkészleteiktől megszabaduljanak s ismét egész erővel megindítsák az őrlést, ami varhatólag a buzárak emelkedését vonná maga után. Ez a javaslat lényegében nem más, mint hogy az államvasuti vitelbéréngedmény alakjában adja meg részben a malmoknak azt az előnyt, melyet az őrlési eljárás érvénye idejében vámviszátartítás alakjában élveztek, de melytől az őrlési eljárás megszüntetése folytán elestek.

Az agrárius követelések jó része továbbá olyan ugyan, hogy a szabadelvű kormányrendszer keretében is megvalósítható és a mostani kormány s annak buzgó tagja Darányi földmívelési miniszter tagadhatatlanul tesz is a hazai földmívelés érdekében annyit, a mennyit egyik régebbi kormány se tett. Ez az oka, hogy az agráriusok nálunk megmaradtak a kormányt

támogató szabadelvűpártban. Hogy azonban az agrárius követelések egy része, minő például az adószállítás, sem a mostani, sem bármely más kormány részéről nem teljesíthető, arra a kormány is szükségesnek látta rámutatni. Mikor látjuk, hogy a tisztviselői fizetésemelések érdekében megindult mozgalom 30 millió korona új kiadást akart az állam vállaira rakni, mely kiadás a pénzügyminiszter nyilatkozata szerint adóemelés nélkül merőben lehetetlenség volna: akkor valóban merésznek tűnik fel azok eljárása, a kik adóengedéllyel kecsegtették a választókat.

Csak rámutattunk egy két gondra, ami a közéletet nyomja s a vele együtt érző kormány vállait is.

Ezek között is az egyensúlyt megóvni, fenntartani több, mint államférfiui művészet. Közel áll a providenciához, — és a Széll-kormányhoz. — z—y.

Karácsonyi Aladár gr. — képviselőjelölt. Budapestről jelentik, hogy Szamosújvárról tegnap népes küldötség utazott fel, hogy az ott levő Karácsonyi Aladár grófot felkérjék a jelöltségnek szabadelvű programmal való elvállalására. — Szamosújvárt két kormánypárti jelölt fog küzdeni egymás ellen, s mint beavatott forrás mondja, a győzelem valószínűleg a Karácsonyi párt részén lesz. Karácsonyi gr. ellenjelöltje Gajzágó Ferenc táblabíró.

Katonaság és polgárság.

Nagybcskerek, január 28.

Olvasóink ismerik azt az affaire-t, melyet a multkor nagy szenvedélyvel tárgyalt a városi közgyűlés, megbizván a polgármestert, hogy a hadtestparancsnokságnál tegyen jelentést az esetről. A polgármester átirata így hangzik:

Nagyméltóság

bayersheimi lovag Schwitzer Lajos urnak,

v. b. t. t., tábornagy, a temesvári cs. és kir. VII. számú hadtest parancsnokának, stb.

Temesvárott.

Nagyméltóságú hadtestparancsnok ur!

Nagybcskerek városának f. évi január hó 20-án tartott képviselőtestületi ülésében ign kényes ügy került szóba, amelynek lé-

A „TORONTÁL“ tárcája.

A pénz.

Két férfi ül az asztalnál és beszélget. Nagy erős szállas ember az egyik, villogó nyugtalan szemekkel. Széles homlokára, lapos arcára elég kiméletesen írta fel az idő átviharzott éveit. Nagy széles kézmozdulataival szinte elnyomja a társát. Vézna, szőke fü az, halovány sárgásszínű arcán olyan különösen török meg az apró villamos lampa fénye. Nyugtalan szemé nem tud megpihenni egy pillanatra sem s ha megáll valahol mégis tekintetével, mintha keresztül akarna szurni mindent. A véletlen sodorta csak össze azzal a másikkal abból a zavaros világból, ahol különböző ideákat kergettek. Most összehoronzta őket az unalom, a kényszerűség. Egyetlen közös vonás nincs bennük, tűz és víz egymásra nézve ez a két férfi. Az előbbi az élvek hajszolója, szenzualista minden ízében, a másikban ott él a lélek szentháromsága: a szép, jó és igaz. S beszélgetnek. A nagyobbik kezdi.

Mintha kötekedés volna minden szava azzal a másikkal, mintha csak ki akarná hívni maga ellen amannak a lelkét.

— Élmi kell, barátom, élmi a szó legszűkebb értelmében. Az az enyém, a mit idekaparhatók a markomba, ni. A mit megfoghatok dobhatok, guríthatok arra a merre én akarok. Pénz kell nekem. Mert a pénz igazi neve: élet. Akinek pénze van, annak van élete.

— Lehet.

— Ugy is van. Te nem tudod mi az a szűk ség. Én már azt is láttam, hogy milyen az éhség fogvicsoritása. Ha egyszer szembe kerülnél ezzel a szörnyeteggel, ha éreznéd testeden azt a rettenetes borzongást, ami lehetére testedre ömlik, te is ordítanád, mint én, mint ezer más: pénzt! S ha később jobbra is fordulna sorod, ott üvöltene a lelkedben a vágy s kicsuszna ajkadon akaratlanul is a szó: pénzt!

— Lehet.

— Jó, jó. Beszéljünk másról. Ehhez te nem értesz, vagy lehet nem is akarsz. Pedig szeretném, ha valamiben már egyetérténénk.

— Hát keres valamit.

— Hónapok óta teszem s azóta tanulmányozlak. Kísérletezek veled, mint valami tengeri nyullal a doktorok. Szérumot szeretnék találni, a mivel kihajthatnám a te ábrándjaidat s megpirítanám halovány arcodat.

— Azt elvégzi helyetted az élet.

— Ha magad tennéd, okosabb volna. A fekélyt is egyetlen vágással kell kiirtani. Jobb azon tulesni.

— S járnai üres lélekkel a világot.

— Legalább könnyebben jár az ember. Nézz rám: olyan üres ez a test, mint a hordó. Üsd meg akárhol, kongani fog, hogy megjajdsz tőle. De csak te. Nekem gyönyörűség ez a hang, erő a megpróbáltatások idejében. Hiszen téged összeroppant az első szenvedelem.

— És az nekem nagyon, de nagyon jól fog esni.

— Azt is hitead el mással. Az elmulás olyan bolondság, a mit legutoljára követ el az ember.

— Vagy akkor, ha azt akarja, hogy örökké tartson valami hangulata.

— Hangulat: Kitalálsz magadnak egy szót s végig lovagolod vele a világot. Szeresz egy diplomát s bezárod a fiókodba, mert — hangulatod jött. Aztán neki állasz egy másik életcélnak s rámondod: hangulat. Bejárd a félvilágot, mert hangulatra van szükséged. S mikor már teleszívod magad hangulattal, akkor elébed áll valaki, elsir egy két könyvet s neked olyan bolondos hangulatod jön, hogy odadobod érte a pénzedet. Három nap múlva kapsz érte egy veres virágot, meg egy ölmogyóót. Gyönyörű hangulat. Beillenék utolsónak is...

— Erről ne beszéljünk.

Pedig ez az egyetlen valami, a miben közel vagyunk egymáshoz. Nem abban, amit elkövéttél, hanem a cselekedeted nyomán fakadt érzésben.

— Nem egészen üres élt a lelked?

— Üres egészen. En előttem sirhatott volna örökké akárki, meg nem indított volna. S lásd, akkor is helyesen cselekedtem volna.

— Előre nem láthat az ember.

— Nem Sokan nem is akarnak. De ha te, nagylelkűség helyett odaálltal volna nem a siró szemek, hanem a számító férfi elé s pénz helyett igazságokat vágtaal volna a fejéhez, ma gazdagabb volnál, hogy mást ne mondjak, egy szerető lélekkel, az egyetlennel, akit elvesztettél. Ne türelmetlenkedjél, ismerem én azt a tragédiát. Egy leány beléseret egy fiatal emberbe, aki véletlenül katona. Tehát pénz kell neki. Pénz, érted: pénz. S mert a leánynak nincsen elég, hát szerencsétlennék érzi magát: sir. Az első köny még ki sem gördül, meg

nyege a képviselőtestületnek (alatt*) eredetben idecsatolt határozatából kitűnik. Nagyméltóságod ezen határozatban foglalt tényleírásból láthatja, hogy itt olyan esetről van szó, amely bizonyos mértékig alkalmas arra, hogy a városunkban a katonaság és polgárság között mindenkor fennállott, kölcsönös ápolásban részesített és már közmondássá vált jó egyetértést, ha csak egy pillanatra is, elhomályosítsa.

Kiváló tisztelettel alulírott polgármester éppen ez okból utasítva lettem városunk képviselőtestülete által, hogy az említett nagy érdeknek a jövőben való sértetlen megóvása tekintetéből Nagyméltóságodnak az esetet bejelentsem és sürgős intézkedést kérjek. A midőn ennél fogva nyert utasításomhoz képest eljárók, megjegyzendőnek tartom, hogy a panaszolt eset városunk képviselőtestületi gyűlésében leginkább azon okból hozott szóba, miután egy hivatalos működésében eljáró köztisztviselőnek ténykedéséről van szó, melynek teljesítése elé az illető tisztviselő előadása szerint egyik Nagybecskerekben állomásozó 29. gyalogezredbeli katonatiszt ur nehézségeket látszott gördíteni.

Nem kívánunk az esetnek nagyobb fontosságot tulajdonítani, mint amilyennel valószínűleg bír, mégis újabb hangsúlyozni kívánjuk, hogy városunk közönsége nagy súlyt helyez azon kedvező hangulatra és jó egyetértésre, amely városunkban a polgárság és a katonaság között mindenkor fennállott és jelenleg is fennáll és azért kívánja, hogy elhárítsák minden oly mozzanatot, amely ama barátságos viszonyt bár a legkisebb mértékben is megbolygatni képes lenne.

Ilyen szempontból kérem, hogy nagyméltóságod a bejelentett esetet nagybecskü mérlegelése tárgyává tenni és a többször hangoztatott nagy érdeknek megóvása tekintetéből a megfelelő intézkedéseket megtenni méltóztassék.

Nagybecskerekben, 1902. évi január hó 25-én.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

Nyugdíjas tisztviselők és az ellenzők.

A legutóbbi megyei közgyűlésen, mint olvasóink bizonyára emlékeznek, élénk vita fejlődött ki a felett, vajjon azok a főszolgabírák is nyugdíjazandók-e, kik fegyelmi vizsgálat alatt állnak. Az ellenzők jogásztársai erősen kardoskodtak amellett, különbség tétessék-e a fegyelmi vizsgálat alatt állók között és azok között, kik ellen nincsen vizsgálat folyamatban, azt a nézetet vitatván, hogy a fegyelmi vizsgálat a nyugdíjigény megállapítását és a nyugdíj folyósítását felfüggeszti. A közgyűlésen különböző közvetítő indítványokat is tettek, azonban az öregebb jogászok kara szigorúan ragaszkodott azon jogászilag egyedül indokolható és tételes

*) Annak idején közöltük lapunkban.

jelenik a fivér s megvan a pénz: lakodalom, boldogság. Egy, kettő: parancsszóra megy minden; katonásan. Ma esküvő, másnap a fivér kijátszása, hogy valamikor vissza ne kerüljön hozzá az elgurított pénz s harmadnap egy ólomgolyó, meg egy véres virág. Engem megalomdítana a gondolat, hogy elvesztettem a pénzem. Véres ezresek táncolnának előttem s mindenik azt kiáltaná rám, hogy gyilkosa vagyok magamnak.

A halvány fiú behunyta a szemét és hallgatott. Az a véres rózsza ott táncolt a szemem előtt s csak úgy kopogott a lelkem annak a másiknak a szava, a hogy tovább fütte.

— Ha úgy szeretnéd, becsülnéd a pénzt, mint én, lásd minden másképpen volna. A pénz a legrettenetesebb valami a világon s busszuálló irtózatossá szörnyeteg. Most úgy e feljár kísérteti hozád? Epp úgy mint én hozám, ha más végre is.

A tiéd a multból, az enyém a jelenből kísért. Nekem a pénz egy fantom, amit üzők, kergetek egyre. Az első alkalommal aztán, a hogy elémbe kerül, belemarkolok. Hej, ha egyszer itt érzem a körmeim között. S látod, most utánna nyulhatnék, lenne. De nem kell. Ne csodálkozz rajta: nekem nincsen hangulatom. Most sincs, pedig éppen úgy kalimpál a szívem odabent, mint a tiéd. S én ráütök az enyémre, kong egy hatalmasat és hallgat, a tiéd is szól, de rimbe csendül a hangja, mert nekem — hangulataid vannak. És megállunk mind a ketten egy közös démon előtt, amit úgy hívnak: pénz.

— A mi dolgunkban nincsen hasonlatosság.
— Ne hidd. Mind a ketten egy kőbe üt-

törvényeken alapuló nézethez, hogy a fegyelmi vizsgálat miben sem alterálja a nyugdíj megállapítását.

Hogy ezeknek álláspontja mennyire helyes, bizonyítja a közigazgatási bíróság legújabb elvi jelentőségű határozata. A közigazgatási bíróság ugyanis Szekulits kumáni voltjegyző, ki fegyelmi eljárás alatt áll, nyugdíjazási ügyében 1901. évi nov. 19-én 2246. sz. alatt hozott ítéletet s azt többek közt a következőleg indokolta:

„Valamely igényjogosultat megillető nyugdíj folyóvá tétele azon a címen, hogy ellene fegyelmi eljárás van folyamatba, függőben nem tartható.

Igaz, hogy ez a döntvény egy községi előljáróra vonatkozik. De mert az 1886. évi XXII. t.-cikk 103. § a, az 1886. évi XXIII. t.-cikk első §-ának végbekezdésével érdemi részében szóról-szóra megegyezik, kétséget sem szenved, hogy ami áll a XXII. t. cikkre nézve, az áll a XXIII-ra nézve is.

A törvényhatóság tehát nemcsak méltányosan, de a szigorú jog álláspontjából is helyesen döntött, amikor az öregebb jogászok nézetét magáévé téve, a tisztviselők nyugdíját a fegyelmi eljárástól való tekintet nélkül megállapította. Hogy milyen eredménye lesz most már a három bizottsági tag panaszának, azt eldöntheti még a nem jogász is.

HIREK.

Tájékoztató

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggel 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 6 óráig; ugyanazon napokon este 7/8-tól 1/2-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7/8 óráig nyitva marad.

Február 2. Szabad lyceum d. u. 5 órákor.
„ 14 A kaszinó közgyűlése.

— **Dessewffy püspök állapota.** Temesvárról jelentik: Dessewffy Sándor megyés püspök állapota annyira javult, hogy ma elhagyhatta betegágyát. A megyés püspök azért még sokáig kénytelen a szobát őrizni.

— **Az előleg-egyet lakomája.** A helybeli pénzüntézetek régi jó szokása, hogy elmúltával a közgyűlésnek vig lakomára jön össze az igazgatóság, választmány és felügyelő-bizottság, hogy a fehérszínű asztalnál megpecsételje azt a bizalmat és rokonszenvet, melylyel az intézet vezetői egymással szemben viseltetnek. A Nagybecskereki takarékos és előleg-egyet említett vezetői tegnap este találkoztak a kaszinó éttermében, ahol a mi derék Marcinok pompás vacsorával várta a társaságot. Az asztalfőn az intézet igazgatói foglaltak helyet, mint vendégek pedig megjelentek dr.

jük meg a lábunkat és ez a pénz. Te, mert sok került elébed, én, mert kevesebb, mint a mit hittem. Megállhatunk barátom. Én semmi nem vagyok, csak józan ember, te tanultál, akkor lehetsz valami, a mikor akarsz, gazda, ügyvéd, de azért éppen olyan nyomorult vagy, mint én magam. Nincs pénzed s a pénz kell, mindég minden áron.

Ne mondja azt nekem senki, hogy az igaz szerelem le tud mondani. Arról igen, ami nincsen, de hiába tűzelsz te egy tele pénzzsekrény előtt, hiába akarsz lemondani arról, ami nem a tiéd. Próbáld meg. Tűzd fel azt a véres rózsát, a te örökséged s állj elébe a szived választottjának; meglátod, mit szólnak hozzá. De ha helyette oda tűzhetnéd az ezres bankóidat...

Elhallgatott s nézte azt a másikat, aki nem merde kinyitni a szemét, nem mert feltekinteni. A nagy erős ember szinte megsajnálta.

— Csak a kölcsönt adtam vissza. Nekem sem esik jobban a te beszéded arról az álomvilágról. En más életet élek, józanat s agyam egyetlen izma elfonyasztja a te himes virágaid. Most én öntöttelek le hideg vízzel, látom, hogy élettelen testté lettél tőle.

— Igaz. De a méz is élettelen s mégis forrásba hozza a hideg viz.

Valami fényes tárgy hullott le az asztalról. A hogy odaütődött a földre, a sápadt ember ijedten emelte fel fejét a felcsendült hangra. Mintha a lelkében elszakadt volna egy húr s az csengené neki panaszosan:

— Pénz.

Mr. Muki.

Grandjean polgármester és Köhler József, az osztr.-magy. bank-fiók főnöke. Az első felköszöntőt Franz J. L. vezérigazgató mondta, meleg szavakban üdvözölve az intézet régi és új barátait. Az újonnan választottak nevében Kokits János mondott hatásos felköszöntőt, éltetve az intézet ügybuzgó vezérigazgatóját; Köhler József bankfőnök az intézet felvirágzására Szávits Sándor pedig a vezérigazgató egészségére emeli poharát. A társaság a legjobb hangulatban éjfélig maradt együtt.

— **Ügyvédyülés Temesvárott.** A temesvári ügyvédi kamara átirata szerint — mint azt annak idején már jelentettük — dr. Niamesny Gyula, az ügyvédi kamara elnöke, az utóbb Budapesten megtartott ügyvédyülésen indítványozta, hogy a jövő évi kongresszus Temesvárott tartassék meg. Mint Temesvárról írják, a tegnapi közgyűlés általános lelkesedéssel karolta fel a tervet s meghívta az ügyvédi kart.

— **A mértékletességi ügy apostola** Warns János tegnap este tartotta meg hirdetett előadását nagyszámú érdeklődő közönség jelenlétében. Az alkohol ártalmasságát fejtegette társadalmi, családi, egyéni és állami szempontból. Kimutatta, hogy az eliteltek, tébolyháza kerültek 70%-ban az iszákosok sorából kerülnek ki. A rossz házastársi viszonyok s a szegénység is 9%-ban az iszákosság következménye. Osmertette a kék kereszt-egyesület működését, mely ép 25 éve, hogy működik a kontinensen az államférfiak s minden nemes jó lelkek támogatása mellett. Az egyesület megalkotására kérte fel a jelenlevőket. Eddig Torontálban Ferencfalmon, Mramorákon és Kubinban alakult egyesület 50-60 taggal.

— **A Béga-hajózás fejlesztése.** Temesvár városa tegnap tartotta közgyűlését. Érdekes tárgya volt a közgyűlésnek az az átirat, a melyben a temesvári kereskedelmi és iparkamara arra kéri a várost, hogy a kormányhoz a Béga mielőbbi hajózhatóvá tétele érdekében írjon fel. A kormány nagy csatornázási tervébe felvette ugyan a Béga-csatorna hajózhatóvá tételét Temesvártól Nagybecskerekig; attól lehet tartani azonban, hogy ennek a tervnek megvalósulása csak évek hosszú sora multával lesz megvalósítható. A kereskedelmi hajózás megkönnyítésére addig is tennünk kellene valamit. Temesvár és Nagybecskerek között 11 olyan fahíd van melyek a hajózást akadályozzák. Ezek közül a temesvári Három király-fahíd volna az első, melyet modern vas híddal kellene pótolni. Az ezen a hidon évente eszközölt javítási munkálatokért többet fizetnek, mint a mibe egy új hid kerülne. De meg az is nagy akadálya a forgalomnak, hogy nincs egyetlen egy használható rakodó hely sem; egy-két rakodó helyet is kellene létesíteni, a Béga-partot szükségképpen világitani, közegészségügyi és rendőri ujtásokkal ellátni. A közgyűlés elhatározta, hogy ily értelemben kérvényt nyujtanak át a földművelésügyi miniszternek és pedig hasonlót ahhoz, melyet az a küldöttség nyujtott át, mely 1900. évben Dessewffy Sándor megyés püspök vezetése alatt járt a miniszternél.

— **A nagy-szent-miklós-mako-hőmező-vásárhelyi vasút építési ügye** — mint értesülünk — már oly előrehaladott állapotban van s oly kedvező megoldást nyert, hogy az engedélyezési tárgyalás a kereskedelmi miniszter által f. evi január hó 31. napjára tüzetett ki.

— **Községi tisztújítás.** Román Kécsáról írják: A napokban tartották meg Uzbasich Gáspár csenei járási főszolgabíró elnök vezetésével Román Kécsán a községi tisztújítást. Ez alkalommal községi bírónak Miloszav Lázár, albirónak Bocserán Teodor, pénztárnoknak Kécsán Blagoe, esküdteknek Szimoneszku Avram, Zsebelyán Gyorgye és Arazán Vászsa egyhangulag választották meg és ugyanazon napon a délutáni órákban megtartott a községi tisztújítás Horvát Kécsán is, ahol hasonlóan közkiáltással községi bírónak Mixich Imre Vinczekov, albirónak Kaurich Veva (aki ilyen minőségben 30 év óta egyfolytában a község legnagyobb megelégedésére szolgál), pénztárnoknak Uzbasich Tamás, esküdteknek Mixich Miklós Szucev, Mixich János Reul megválasztottak. A választás, illetve a tisztújítás mindkét községben a választóközönség nagy érdeklődése mellett a legzebb rendben folyt le és fejeztetett be, különösen Román Kécsán Gatajancz György a járási főnöknek a választás tapintatos vezetése és foganatosításáért szép és mélyenható szavakkal köszönetet mondott, majd viharos éljenzések közt éltette a királyt, a hazát és a főszolgabíró. Este Mixich Janko Stévin ven-

déglőjében és egyéb helyiségekben néplakomák voltak, ahol a felköszöntések a megválasztottakra nem hiányoztak.

Szocialisták gyűlése. Országjáró körutjában tegnap érkezett Nagybecskerekre T eszár sz Károly, a magyarországi szociáldemokrata párt fizetéssel alkalmazott utazó ügynöke és rendőrségi engedély mellett megtartotta német és magyar nyelven szabad előadását husz darab elvtárs jelenlétében a honvéd laktanya melletti Hausladen féle kocsma nagy ivójában. Teszár sz ur az ismert recept szerint fejtegette a munka eredetét, a termelés tényezőit és jelentőségét, majd végül a munkásszervezkedés szükségességét hangoztatta, miután ennek hiánya idézi elő a tömegnyomort. A rendőrséget Rosenthal József h. alkapitány képviselte, akinek beavatkozására nem volt oka.

Késelés. Molnár József 18 éves ácssegéd hazafelé haladt tegnap az éj sötétjében a német-utcán, midőn egyszerre valaki hátulról egy késsel bal lapockájába szurt. A szurkáló kereket oldott.

Nyilvános köszönet. A nagybecskereki izraelita nőegylet elnöksége kedves kötelességet teljesít, a midőn a f. hó 25-én az egylet javára rendezett és minden tekintetben fényesen sikerült táncestély alkalmából úgy a nagyérdemű közönségnek az egylet iránt tanusított jóindulatáért, valamint a rendező-bizottság t. c. tagjainak kifejtett fáradozása és ügybuzgóságáért, legmélyebben érzett háláját és elismerését fejezi ki. Hálás köszönetét mondja azon nemes párt fogóknak, kik adományaik és felülfizetések által az egylet anyagi érdekét előmozdítani kegyesek voltak. Adakoztak és felülfizettek: 20 kor. méltóságos zombori Rónay Jenőné Kaszinó társulat, Eisenstädter Ignác, Gyárfás Odón. 14 kor. Reiner Dávid, (Padé.) 10 kor. Grandjean József dr. polgármester, Vinczehy dr. m. főjegyző, Mayer Henrikné, Löwy Ignác, Billitz Jánosné, Marcoin, dr. Stern Lázár. 8 kor. Grünbaum Vilmos 7 kor. Dellimanic Lajos dr. alispán, dr. Hubert Zsigmond, dr. Pollák Győző, Sas Ede főmérnök, Weisz Izidorné, Schwarcz Mihályné, Mangold Samu dr. 6 kor. Kadelsburger Laura, 5 kor. Kovács Gedeonné, dr. Stein Józsefné, Deutsch Alfréd 4 kor. Mencer Lipót, Grün Albert, Goldmann József dr. Hajduska Jenő, dr. Brájer Lajos, Fridmann Sándor, Temmer Mór, Daun Gyula, Polgár Sándor dr., Haidegger Odón, Kurländer Imre, Hirtenstein Márk, Billitz Béla dr., Mocsányi Rikárd, Steiner Gyula dr. 3 kor. Fried Albert dr., Kokits János. 2 kor. Klein Samu, Reich Viktor, Szerényi Géza, Berger, Benkovich Mihály, Temmer József, Temmer Sándor, Strasser Miksa, Markus Vilmos, Klein Mór, Kellner Miksa, Bass Ernő, Freischberger Jakabné. 1 kor. Taubner Oszkár, Popovics Szilárd. — Eisenstädter Julia, elnöknő.

Színház és irodalom.

A temesvári színészet. Jelentettük már, hogy Makó Lajos szinigazgató, a ki tudvalevőleg Temesvárott működik társulatával, a szini idénynek április hó végéig való meghosszabbítását kérelmezte a várostól. A szakbizottságok és a városi tanács pártolólaj terjesztették a kérvényt a közgyűlés elé, mely egyhangulag Makó igazgatónak a pótszezont engedélyezte.

Vizenjárók és kétkézi munkások. A „Szegedi Napló” szerkesztője egy gyönyörű, hatalmas kötetet adott ki. Tömörkény Istvánnak művészi paraszt novelláit foglalja magában ez a pompás kötet. A díszes, értékes munka ára 2 korona 40 fillér. Addig is, míg visszatérünk reá, a közönség megerdemelt figyelmébe ajánljuk.

Molnár Jenő szegedi kollegánk három esztendő alatt irt versei javarészt könyvbe foglalva a közönség elé bocsátja. A kötetben lírai és hazafias költemények lesznek. A nyolc tíz ivre terjedő könyv február hó folyamán jelenik meg. Egy fizetett könyv ára 2 korona. Kötve 3 korona. Az előfizetési pénzeket a „Szegedi Híradó” szerkesztőségébe kéri küldeni.

FARSANG.

Farsangi naptár.

- Január 29. Szabók bálja.
Február 1. Polgári bál.
5. Közig. tanfolyamhallgatók táncestélye.
8. A filharmonikusok estélye.
11. Alarcosbál a színházban.

Tűzoltó-bál Mokrinban. A mokriai önk. tűzoltó-egylet folyó hó 19-én tartotta meg sikerült táncestélyét az ottani nagyvendéglő helyiségeiben. Az ottani intelligencia teljes számmal, a vidékről pedig számosan látogattak el a kedélyességéről jó hírnévnek örvendő tűzoltói mulatságra, amelynek anyagilag is nagy sikere volt.

A nagyözi mulatság, melyet a mult szombaton rendezett a vörös kereszt-egylet fiókjának elnöksége, kiténően sikerült. A bál 60 koronát (övedelmzett, a mely összeget áldozó csütörtökön az elnökség a nagyözi szegények között ki fogja osztani.

Mulatság. Vettük a következő meghívót: Az oppovai alakulóban levő vadászegylet február 2-án a Matics-féle vendéglőben tombolával összekötött táncmulatságot rendez. Belépti jegy, melybe a vadból és halból készült vacsora bele van számítva, 1 kor. 20 fill. Kezdeté 8 órakor este.

KÖZGAZDASÁG.

Takarékpénztári közgyűlések.

- Február 1. „A török-kanizsai központi takarékpénztár mint részvénytársaság” közgyűlése.
2. „A nagykomlósi népbank mint részvénytársaság” közgyűlése.
2. „A nagybecskereki népbank részvénytársulat közgyűlése.
2. „A bánlaki hitelszövetkezet, mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja” közgyűlése.
3. „A torontálmezei takaré- és hitelbank” közgyűlése.
9. „A módosi takarékpénztár” közgyűlése.
13. „Az istvánföldi takaré- és hitel-egylet mint részvénytársaság” közgyűlése.

Allami ménék. A folyó évi fedeztetési idényre tudvalevőleg 10 darab állami mént engedélyezett a földművelésügyi miniszter. A ménék f. hó 30-án érkeznek Nagybecskerekre.

Szülő munkavezetők. A szabadkai szőlészeti és borászati felügyelő tegnap értesítette a tanácsot, hogy Szabadkán egy mozgó munkavezetői állomás szervezetett oly célból, hogy az odaforduló szőlőbirtokosok által igénybevehető legyen. Célja ezen intézménynek, hogy miután a szőlőgazdák legnagyobb része azért nem tud boldogulni, mert nem állanak rendelkezésére képzett szakmunkások, akik a belterjes szőlőműveléshez szükségelt különböző munkálatokat, fedést, válogatást, metszést stb. értenék. A szervezett állomás tehát a hozzáférőknek képzett munkavezetőket bocsát rendelkezésére, akik hivatják, hogy a vidék munkásait a rendszeres szőlőművelésbe bevezessék és a munkákra felügyeljenek. Cél szerűnek mutatkozik tehát, hogyha a községek, vagy több szőlőbirtokos együttesen hozatnak ilyen munkavezetőket. Az ezzel járó költség annyiban áll, hogy a munka vezelő részére az oda- és visszautazásra III. oszt. menetjegy díja, 2 korona napidij és teljes ellátás szolgáltatandó.

Mühle-féle kertészeti értesítő éppen most jelent meg magyar és német kiadásban és kívánatra ingyen küldetik meg. A Mühle Vilmos temesvári cs. és kir. udvari mag- és növénykereskedés által kiadott új értesítő valóságos mintakatalogus, amely ritkítja párját; kiállítására ép oly finom, mint elegáns, dusan van ellátva ábrákkal és a mi a fő: minden szakértelemmel és tanulmányosan van leírva úgy, hogy a laikusnak és kezdőnek nemcsak ajánl, hanem minden cikkről kimerítően ad felvilágosítást; benne van a vetés ideje, a következő eljárás és úgy a növény, mint a virág leírása, miáltal kitűnő útmutatóul szolgál és nemely kertészeti szakkönyvet fölöslegessé tesz. Minden kert- és földbirtokosnak ajánljuk, hogy ezen katalógust küldesse meg magának.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése január 28-án.

Távíratok tudósítása.

Budapest, jan. 28.

Apróbb, jelentéktelenebb javaslatokon át elérkezett a képviselőház a nagy munkához. Ma megkezdtek az 1902. évre szóló költségvetés tárgyalását. Az új képviselőházban, amelynek tagjai még nem jutottak abba a helyzetbe, hogy kibontakozzanak egyéniségükben, különös fontossága van a költségvetés tárgyalásának. Az a sok és komplikált kérdés, eszme és tanulság, amit felszínre hoz egyébkor is egy-egy ilyen vita, fogja megmutatni az új képviselőház igazi erejét. A mai napon régi kipróbált erők felvonulása volt csak, de bizonyára szélesebb arányokban fog megcsinálni a szónokok sorakozása.

Neményi Ambrus megszokott higgadságával, tartalmas, komoly előadói beszédben ajánlotta elfogadásra a költség-

vetést, amiért a szabadelvű párt megéljenezte.

Kossuth Ferenc széles alapon kritizálja a javaslatot. A függetlenségi-párt programjához hiven indokolja meg, amiért nem fogadja el a javaslatot.

Utána Buzáth Fezenc, mint a néppárt hivatalos szónoka mondotta el kifogásait, amelyeken természetesen most is a felekezeti dominált.

A vitát holnap folytatják.

A temesrékási mandátum.

Budapest, jan. 28. (A „Torontál” ered. táv.) Ma folytatták a Lendl Adolf mandátuma ellen beadott petíció tárgyalását. Az ítéletet holnap hirdetik ki.

Váltóhamisító gróf.

Budapest, jan. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ráday Tibor gróf ügyében, aki váltóhamisítás miatt Amerikába szökött s akit legutóbb Belgiumban letartóztattak, ma tartották meg a tárgyalást. Ráday Chotek Rezső és Prónay Dezső b. nevére hamisított váltókat. A tárgyalás folyik.

Dinamit-robbanás.

Budapest, jan. 28. (A „Torontál” ered. táv.) New-Yorkból jelentik: A város egyik mellékutcajában ma dinamit-robbanás történt, mely négy emberáldozatot követelt.

Budapesti gabonátözsde.

Budapest, 1902. január 28.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

Table with columns for Buza (Tiszavidéki, Pestvidéki, Bácsági, Bácskai) and Rosta (elsőrendű, másodrendű, Arpa, égetni való, sörfőzésre való, Zab, Tengeri ó) with prices in kilograms and tons.

Határidő-üzlet.

Budapest, jan. 28. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Csendes irányzat mellett kevés eladás történt a készáruüzletben. Határidőüzletben azonban élénk volt a forgalom. Az árak változatlanok. Zárlati jegyzések: Buza 1902. áprilisra 9.54-9.55, 1902. októberre 8.46-8.47, Rosta 1902. áprilisra 7.98-7.99, Tengeri 1902. májusra 5.34-5.35, Zab 1902. áprilisra 7.54-7.55

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekről.

Érvényes 1901. október hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra: Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p. Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p. Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p. Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p. Alibunárról: este 7 óra 23 p. Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p. Budapest-Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról: Zombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p. Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p. Temesvárra: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p. Verseczre: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p. Alibunárra: reggel 8 óra 25 p. Zombolyára: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p. Szeged-Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 40 p. Karlova-Nagy-Kikindára: reggel 5 óra 58 p.

Meghívó.

A bánlaki hitelszövetkezet, mint az országos központi hitelszövetkezet tagja, 1902. évi február hó 2-án délután 3 órakor a helybeli állami iskola tantermében megtartja

V. rendes közgyűlését,

melyre a t. c. tagok ezennel tisztelettel meghívotnak.

Tárgyak:

1. Igazgatósági jelentés.
2. Felügyelő-bizottsági jelentés.
3. Zárószámok feletti határozat, a felmentés megadása.
4. Tiszta jövedelem feletti határozat, illetve rendelkezés
5. A kir. törvényszék utasítása folytán az új alapszabályok újbóli felolvasása és elfogadása iránti határozat hozatala.
6. 2 igazgatósági tag kisorsolása és helyébe 2 tag megválasztása.
7. A felügyelő-bizottság megválasztása.
8. Indítványok.
9. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag megválasztása.

Az igazgatóság.

A zárószámok a szövetkezet üzlethelyiségében kifüggesztettek és mindenki által megtekinthetők.

Ha a közgyűlés február 2-án nem volna határozatképes, úgy a közgyűlés 8 nappal később újból összehívatik, mely a fent felsorolt tárgyak fölött a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozni fog. 98-22

Törökkanizsai járás főszolgabirájától.

753/V. sz. 1902. 104 3.1

Pályázati hirdetés.

Torontálmegye törökkanizsai járásába kebeleztet Sza nád községben a községi orvosi állás megtüresedvén, annak betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek a felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint törvényes minőségüket igazoló s eddigi alkalmaztatásukra vonatkozó bizonyítványokkal felszerelendő kérvényeiket hozzám folyó évi február hó 25-ig benyújtják.

E községi orvosi állással 1600 kor. évi fizetés van egybekötve, a látogatási díjak pedig nappal 80 fillér, éjjel 1 kor. 60 fillérben állapítják meg, köteles lesz a megválasztandó orvos a községnek igazolt szegénysorsu lakosait ingyen gyógykezeltetni, a halottkémi és husvágatási teendőket a szabályrendeletileg megállapított díjazás mellett elvégezni, végül köteles a vármegyei orvosi nyugdíjintézetbe tagul belépni.

Törökkanizsán, 1902. január hó 24-én.

Tallán, főszolgabíró.

Törökkanizsai járás főszolgabirájától.

676 V. sz. 1902. 103-2.1

Pályázati hirdetés.

Szőregyh községben megüresedett s évi 240 korona fizetéssel, valamint a község által határozatilag megállapított látogatási díjakkal egybekötött községi szülésznői állás betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetem, felhívom mindazon okleveles szülésznőket, akik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint kellőleg felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi február hó 15-ig benyújtják.

Törökkanizsán, 1902. január hó 24.

Tallán, főszolgabíró.

Utcai lakás

5 szobával, összes mellékkeliségekkel, nagy gyümölcsös-kerttel, a Szména téle házban, május 1-től kiadó. Rákóczy-utca 2065. 109-32

A Bégaszentgyörgyi községi takarékpénztár mint egyéni cég 1901. évi zárószámadása.

Pénztári forgalom:

Bevétel: 2,166.498 kor. 15 fill.

Kiadás: 2,156.068 kor. 12 fill.

Vagyon.	ZÁRMÉRLEG.	Teher.	
Pénzkészlet 1901. év végén	10430 03	Alaptőke	80000 —
Váltó állomány	290075 87	Tartalékalap	27220 02
Giró számla	781 28	Különleges tartalékalap	800 —
Folyó számla	9580 76	Betét- és tőkekamat	228731 87
Ertékpapír számla	980 —	Visszszámítási váltók	8028 —
Leltár érték	609 85	Átmeneti kamat	3804 81
Ingatlan	2772 54	Tiszta nyeresemény	8093 74
Községi kölcsön	8723 10		
Beperelt követelések	15427 75		
Követelés Jarkováci takarékpénztárnál	17297 26		
	353678 44		356678 44

Tartozik.	NYERESÉG- ÉS VESZTESÉG-SZÁMLA.	Követel.	
Visszszámítási váltó kamat	3653 29	Kamatokban	30690 44
Allami adóban	1153 11	Különféle bevételek	893 80
Üzleti költség	2560 27		
Tisztviselők fizetése	3013 84		
Betét kamatok	11496 59		
Betét kamatadó	1147 59		
Községi pótdó	370 28		
Iskola adó	42 02		
Vízszabályozás	18 41		
5% leltár leírás	32 10		
Tiszta nyeresemény	8093 74		
	31584 24		31584 24

Bégaszentgyörgy, 1901. évi december 31-én.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Orsó Gáspár, Schönherr Mátyás, Zacharias Ferencz,
Luts József, Nikola Katity, Koller József, Toma Bolyáz,
Kreczul Milivoj, Stoeker Péter.

Ezen zármérleg-, nyeresemény- és veszteség-számla az üzleti könyvekkel összehasonlítván, a pénztár megfelelően megvizsgáltván, az utóbbi rendben levőnek, a könyvek pedig helyesen a törvény szerint vezetetteknek, úgy jelen zármérleggel, mint nyereség- és veszteség-számlával megegyezőnek találtak.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG.

Boskovits Dusan, Kuluncsits Andor elnök, Moldorán Alexa.

3. kgy. 1902. szám.

Felolvasatott, átvizsgáltatott és mint helyes, egész terjedelmében elfogadtatott. Egyben a 8093 korona 74 fillér tiszta nyereseményből 810 korona a tartalékalaphoz való csatolása, 400 koronának a különleges tartalékalaphoz való átvétele 6543 korona 74 fillérnek a községi pénztárba való bezállítása, végre 340 koronának az igazgató, bíró és 6 igazgatósági tag jutalmazására fordítani határozatott.

Kelt Bégaszentgyörgyön, a községi képviselőtestületnek 1902. évi január hó 25-én tartott közgyűléséből.

Rein Péter, h. jegyző.

Schönherr Mátyás, bíró.

Hitelesítették:

Tósa Piperszkl. Kaufmann István.
községi képviselők.

101-1.1

Elsőrendű tűzifa.

Valódi porosz SZALON-KÖSZÉN
a Wildensteinsegen-Richterhof-féle bányákból.

Legjobb LÉGSZESZ-KOAKS.

Legjobb faszén.

Kaphatók:

KURLÄNDER IMRE
fakereskedőnél

a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.
Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/11. — Telefon 35. sz.